

NORGES BONDELAG

Ørland kommune
Postboks 401
7129 BREKSTAD

Vår saksbehandler
Jon Gisle Vikan
73 84 24 94

Vår dato
21.08.2014
Deres dato

Vår referanse
12/00878-21
Deres referanse

Reguleringsplan Ørland Kampflybase - hørings svar

Det vises til reguleringsplan behandlet i planutvalget i Ørland kommune 27. juni 2014 og sendt på høring med høringsfrist 1. september 2014. Etablering av Ørland Kampflybase og beslutning om kjøp av nye F35 jagerfly er den største investeringen i Norge i nyere tid utenom oljesokkelen. Anslagsvis 9 -10 milliarder skal investeres i faste anlegg på Ørland, mens investeringer i nytt våpensystem knyttet til nye F35 jagerfly er anslått til ca. 64 milliarder (2014) kroner.

Etableringen vil ha store konsekvenser for Ørland kommune, og for hele regionen inklusive Trondheim. Mange av konsekvensene er positive knyttet til økte antall arbeidsplasser, økt befolkning og økt økonomisk aktivitet. Noen konsekvenser er svært negative for et lite antall mennesker og virksomheter innenfor rød og gul støysone. De som får ulempene ved etablering av Ørland Kampflybase må få en rimelig og rettferdig behandling av storsamfunnet.

1. Norges Bondelags merknader til arealplanen

Konsekvensutredninger (KU) Landbruk, Kulturminner og kulturmiljø, Landskap og lokalklima, Arealbruk, Lokal og regional utvikling og Støy beskriver delvis de konsekvenser etablering av Ørland Kampflybase har for landbruket i Ørland kommune. Imidlertid er både beskrivelsen av mulige konsekvenser og avbøtende tiltak ufullstendige på tross av omfanget av rapportene. Det vises til tidligere høringsbrev fra Ørland Bondelag og Sør-Trøndelag Bondelag.

Ørland kommune kommer inn på utfordringene for landbruket i forslag til reguleringsplan, og Norges Bondelag er tilfreds med at kommunen har tatt hensyn til noen av de merknader Bondelaget har hatt til konsekvensutredningene.

Etablering av Ørland Kampflybase vil ha store negative konsekvenser for landbruket og de menneskene som er knyttet til gårdene som bosted og arbeidssted. Planområdet og rød/gul

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: Kongensgt. 30 7012 TRONDHEIM Norges Bondelag Bondelagets Servicekontor AS	Besøksadresse: Kongens gate 30 7012 TRONDHEIM Org.nr.: 939678670 Org.nr.: 985063001 MVA	Telefon: 73842490 Bankkonto: 8101.05.12891 Bankkonto:: 8101.05. 91392	E-postadresse: sor.trondelag@bondelaget.no Internett: http://www.bondelaget.no/sortrondelag/
--	--	---	--

Vår dato Vår referanse
21.08.2014 12/00878-21

sone for støy omfatter ca. 110 gårdsbruk og av disse har 36 bruk drift med husdyr. De husdyrbruk som ligger i verste støysone har ekstra store utfordringer som det må ivaretas.

Reguleringsplanen viser til at 33 % av dagens melkeproduksjon i kommunen skjer innenfor rød støysone og 28 % innenfor gul støysone. Det er svært lite avklart hvordan støy påvirker husdyrene på kort og i særlig grad på lang sikt. Dette bør utredes videre i et eventuelt forskningsprosjekt. Det er således umulig å vite om en kan drive med etisk forsvarlig husdyrproduksjon innenfor rød og eventuelt gul støysone. Mattilsynet har uttalt at de ikke vil godta et husdyrhold der brukeren ikke er til stede for husdyra og bor på gården.

Landbruket er i en spesiell situasjon i forhold til boligene som blir berørt. Gården er både boplass og arbeidssted for brukerfamiliene. Både nåværende og framtidig næringsdrift blir berørt, der det legges restriksjoner både på beboelse og driftsform. For gårdbrukerne vil dette ha negative økonomiske konsekvenser både på kort og lang sikt, som må kompenseres. Å kompensere for et framtidig utviklingspotensial kan by på utfordringer som må tas alvorlige av Forsvarsbygg. Det bør etableres et fond av Forsvaret som kan brukes til å fremme ny næringsutvikling på gårdsbruk der tradisjonelle næringer blir umuliggjort av flystøy og aktivitet knyttet til Kampflybasen både i anleggs- og driftsfasen.

Når det gjelder flytting og reetablering av gårdstun må dette utredes nærmere, både de økonomiske og praktiske konsekvenser.

Arealinngrepene på god matjord er store i reguleringsplanen. Innenfor gjerdet på dagens base skal det bygges ned 1 040 dekar matjord til selve kampflybasen, samt 265 dekar til andre formål (bygninger etc.), totalt 1 305 dekar god matjord. Med nåværende jordleieavtaler vil 5 av 11 leietakere inne på stasjonen miste store arealer i forbindelse med utbyggingen i henhold til berørt areal som er omtalt i temarapporten. Av disse er 2 melk- og kjøttprodusenter som er heltidsgårdbrukere. En annen av leietakerne mister inntil 80 % av driftsgrunnlaget som har vært en viktig del av drifta i nærmere 50 år. Dette har selvfølgelig betydning for deres videre drift og satsing.

Arealbeslaget i nord ved utvidelse av flystripa (utenfor dagens gjerde) er på 656 dekar matjord og berører 15 eiendommer i området. De 15 eiendommene drives av totalt 13 gårdbrukere, 5 av disse gårdbrukerne driver også arealer inne på basen. Av disse er det 7 husdyrprodusenter, hvorav 6 heltids melkeprodusenter. Arealbeslagene varierer fra 6 til 149 da pr grunneier. Vi kan ikke se at Forsvarsbygg har argumentert tilstrekkelig for å beslaglegge så store arealer. Til utvidelse av flystripa og nytt ammunisjonslager er det bare behov for mellom 100 og 200 dekar. Forsvarsbygg argumenter er som følger:

- Lage et rett gjerde for bedre vakthold: Her mener vi det finnes mange gode tekniske løsninger for overvåking av et gjerde som ikke betinger et rettlinjert gjerde.
- Lov om brann og eksplosjonsfare der det henvises til lovpålagte buffersoner: Her vil vi påpeke at verken lov eller forskrift sier noe om avstand til nabogrense. Loven nevner bare avstand til private og offentlige bygninger samt offentlig vei.

Bondelaget vil derfor igjen protestere på at Forsvarsbygg tar unødig mye matjord og det er ikke sannsynliggjort at Forsvaret har behov for dette arealet på kort eller lang sikt. Det er for øvrig kartlagt 3.800 dekar dyrkbar jord i kommunen og det må dyrkes ny jord som

erstatte det som bygges ned. Dette er ikke berørt i reguleringsplanene, men må inn som en premiss.

KU beskriver de mange gamle verneverdige bygningene som er innenfor rød støysone. Det må legges til rette for at verneverdige hus på gårdsbruk kan bli stående som en del av et verdifullt kulturlandskap og kunne benyttes til bolig.

2. Norges Bondelags merknader til reguleringsbestemmelser

§1 Formål med planen

Vi foreslår en tilføyelse til første setning:

... og andre forsvarsanlegg, samt legge til rette for en god utvikling av lokalsamfunnet rundt Ørland Kampflybase.

Begrunnelse:

Reguleringsplanen og de ulike utredningene er opptatt av diverse avbøtende tiltak for å ivareta en forsvarlig utvikling av lokalsamfunnet rundt og nær kampflybasen.

Hovedformålet er etablering av en ny kampflybase, men det skal skje på en måte som ivaretar andre samfunnshensyn som helse, miljø, matproduksjon, osv. Derfor bør dette også inn i formålet for planen.

§4.2.1

Vi foreslår et nytt avsnitt

Ved omdisponering av dyrka areal skal en særlig ta hensyn til § 3.1 punkt b i Plan og Bygningsloven og se hen til jordlovas bestemmelser.

Begrunnelse:

Selv om det dyrka arealet innenfor gjerdet på kampflybasen formelt ikke kommer inn under jordlova, mener Bondelaget at slike omdisponeringer må klareres av kommunen og behandles i tråd med bestemmelsene i plan- og bygningsloven der en ser hen til jordlovas bestemmelser.

§4.3.1

Vi foreslår et tillegg i siste avsnitt og et nytt avsnitt etter siste setning:

.. herunder for *forurensning* og støypromatikk i landbruket og naturområdet i Grandefjæra. *Undersøkelsene skal skje i samarbeide med nasjonale og internasjonale fagmiljø.*

Begrunnelse:

Forurensning fra flybasen til dyrka jord og vann må utredes mer i detalj, særlig de langsiktige konsekvenser. Areal på flybasen er blant annet ikke godkjent til økologisk planteproduksjon og en bør følge nøye opp blant annet innhold av tungmetaller og andre uønskede stoffer i planteveksten på og nær kampflybasen. Støypromatikken knyttet til husdyrproduksjon må utredes i mer detalj hvor en også henter inn kunnskap fra andre land der det har skjedd tilsvarende etableringer i et landbruksområde.

§4.7 Overvannsbehandling

Vi foreslår følgende tillegg i første avsnitt:

.... 200 års nedbørsintensitet. *Nødvendig oppdimensjonering av overflateavløp skal følges ut til endelig resipient i rør.*

Begrunnelse:

Vår dato Vår referanse
21.08.2014 12/00878-21

Det er grunn til å tro at ny bygningsmasse og økt areal med asfalt vil øke avrenningen fra kampflybasen betydelig. Det er særlig viktig at alle avløp dimensjoneres opp helt fram til resipient (fjorden), da for eksempel et avløp til Grandefjæra vil kunne overbelaste det hydrotekniske anlegget etablert der. Det er videre viktig at avløpet blir lagt i rør for å ha god kontroll og sikkerhet omkring avløpet.

§4.9.2 Utenfor planområdet

Her må en ta seg i vare slik at reguleringsbestemmelsene ikke griper inn i de privatrettslige forhold mellom Forsvarsbygg og de enkelte grunneiere. Videre må reguleringsbestemmelsene sikre trygghet og forutsigbarhet for de som må fraflytte sine eiendommer.

Vi foreslår et nytt punkt:

Alle eiendommer innenfor denne sonen skal tilbys innløsning innen rimelig tid før kampflyenes ankomst etter stadfestet reguleringsplan. Det skal tilstrebes at alle gis en romslig frist for å finne erstatningsboliger.

Begrunnelse:

Etter reguleringsplanen er det 183 boliger innenfor (ny) rød støysone som vil få tilbud om innløsning, hvorav mange på gårdsbruk. Dette medfører en stor psykisk belastning for de berørte, som ikke vet hvor eller når de skal flytte, i hvilken grad de blir økonomisk i stand til å etablere seg i nye hjem, eller hvordan de kan videreføre gårdsdriften etter fraflytting. Av hensyn til disse er det derfor avgjørende å avklare innløsningsspørsmålene så tidlig som mulig, og at de samtidig gis god tid fra fastsettelse av økonomisk kompensasjon til faktisk fraflytting.

Vi foreslår enda et nytt punkt:

Som et ledd i bevaring av et verdifullt kulturlandskap må det gis mulighet til å la bebyggelse stå igjen for å kunne bebos når grunneier ønsker der, selv om den innløses.

Begrunnelse:

KU Kulturminner og kulturmiljø beskriver de mange verneverdige bygninger som står i området. Det ville bli svært negativt for lokalsamfunnet om alle bygninger i rød sone blir revet og området står igjen uten hus. Dersom kampflybasen en gang skulle bli nedlagt eller vesentlig endret ville det lette tilbakeflytting i stor grad dersom hus blir stående. Framtidig vedlikehold av fraflyttede hus må avgjøres ved egne avtaler.

Vi foreslår å stryke avsnittet som starter med: *I de tilfeller det ikke oppnås avtale.....*

Begrunnelse:

Når det gjelder avtale eller plikt til innløsning, er dette en sak som må avgjøres av rettsapparatet eller ved en frivillig avtale mellom partene, og er for så vidt Ørland kommune uvedkommende.

§ 5.5 Landbruk

Vi foreslår et tillegg til andre avsnitt:

.... fra omkringliggende areal. Forsvarsbygg har ansvar for vedlikehold av alle grøfter og hydrotekniske anlegg på de områder som erverves.

Begrunnelse:

Vår dato	Vår referanse
21.08.2014	12/00878-21

Det vises til detaljert grøftekart for Ørland. Innenfor det område som erverves er et nettverk av grøfter og hydrotekniske anlegg. Disse må vedlikeholdes av grunneier og Forsvarsbygg må delta med kostnader i eventuelle fellesanlegg når det gjelder avløp.

Vi forslår en endring også i siste avsnitt i punkt 5.5. Punktet bør lyde slik:
Overskudd av matjord skal tas vare på som ressurs og skal gjenbrukes til matproduksjon.

Begrunnelse:

Det er viktig at matjord som fjernes fra områder som skal bygges ned med asfalt, bygninger og annet, tas vare på og brukes til enten oppdyrking eller på områder som trenger et ekstra matjordlag. Matjord må ikke brukes som fyllmasse til jordvoller og lignende.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Petter Bartnes, leder Norges Bondelag

Lars Morten Rosmo, fylkesleder Sør-Trøndelag
Bondelag

Arne Hernes, leder Ørland Bondelag